

คู่มือการปฏิบัติงานคลัง
เกี่ยวกับการเก็บรักษาสิ่งอุปกรณ์ประเภท ๓
สายพลธิการ

คำนำ

หนังสือคู่มือ การปฏิบัติงานคลังเกี่ยวกับการเก็บรักษาสิ่งอุปกรณ์ ประเภท 3 สายพลาธิการ เป็นหนังสือคู่มือและคำแนะนำทางเทคนิค ขอบเขตของหนังสือ ปฏิบัติตามระเบียบกองทัพบกว่าด้วยการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ ประเภท 3 สายพลาธิการ พ.ศ.2551 ข้อ 10.7 มีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานคลังเกี่ยวกับการเก็บรักษา สิ่งอุปกรณ์ ประเภท 3 สายพลาธิการ ได้นำคู่มือเล่มนี้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง โดยมุ่งเน้นเกี่ยวกับการเก็บรักษาน้ำมัน ในแบบต่าง ๆ ข้อแนะนำในการเก็บรักษาน้ำมันอย่างถูกต้อง เพื่อความสะดวกและความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน และเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน

ในอนาคต เนื้อหาที่กล่าวไว้ในคู่มือนี้ อาจมีการปรับปรุงให้เหมาะสมและทันสมัย ในการปฏิบัติงานคลังเกี่ยวกับการเก็บรักษาสิ่งอุปกรณ์ ประเภท 3 สายพลาธิการที่มีการพัฒนามากขึ้น แต่ยังสามารถใช้เนื้อหาโดยรวมในคู่มือเล่มนี้เป็นแนวทางได้ในระดับหนึ่ง

การจัดทำคู่มือนี้ หากท่านหรือหน่วยของท่านพบข้อบกพร่อง ขาดความสมบูรณ์หรือมีข้อเสนอแนะในการพิจารณาปรับปรุง ขอให้เสนอได้โดยตรงที่ กองวิทยาการ กรมพลาธิการทหารบก ถนนติวานนท์ ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 โทร.02-5880816 พธ.ทบ. ยินดีน้อมรับและจะได้นำเป็นข้อมูล ในการแก้ไขปรับปรุงในอนาคตต่อไป

* * * * *

สารบัญ

	หน้า
1. คำจำกัดความที่ใช้ในหนังสือคู่มือ	1
2. การเก็บรักษาน้ำมันในถังขนาดใหญ่	4
3. การเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงบรรจุภาชนะ	7
4. การเก็บรักษาน้ำมันอุปกรณ์ที่บรรจุภาชนะ	9
5. การเก็บรักษาภาชนะเปล่า	10
6. ข้อพึงระวังในการยกขนน้ำมันที่บรรจุภาชนะและภาชนะเปล่า	11
7. การตรวจตราและควบคุมคุณภาพ	11
8. การทำป้ายและเครื่องหมายในการเก็บรักษา	12

คู่มือการปฏิบัติงานคลังเกี่ยวกับการเก็บรักษาสังอุกรณ์ ประเภท 3 สายพลาธิการ

คำจำกัดความที่ใช้ในหนังสือคู่มือ

1. สังอุกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการ หมายถึง น้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซเชื้อเพลิง และน้ำมันอุกรณ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบในการส่งกำลังของกรมพลาธิการทหารบก ซึ่งใช้เกี่ยวกับยานยนต์ เครื่องจักรกล เครื่องให้แสงสว่าง และเครื่องให้ความร้อน

2. น้ำมันเชื้อเพลิง หมายถึง น้ำมันที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงเผาไหม้ให้กำลังงาน

3. ก๊าซเชื้อเพลิง หมายถึง ก๊าซที่นำมาใช้เป็นเชื้อเพลิง

4. น้ำมันอุกรณ์ หมายถึง น้ำมันที่ใช้ในการหล่อลื่นและปรนนิบัติบำรุงยานยนต์ และเครื่องจักรกล

5. น้ำมันในถังขนาดใหญ่ หมายถึง ผลิตภัณฑ์น้ำมันที่บรรจุซึ่งทำการขนส่งทางท่อ รถไฟบรรทุก น้ำมัน รถยนต์บรรทุกน้ำมัน เรือบรรทุกน้ำมันโดยเฉพาะ และเก็บรักษาในถังเก็บหรือภาชนะบรรจุขนาดความจุตั้งแต่ 10,000 ลิตรขึ้นไป

6. น้ำมันเชื้อเพลิงบรรจุภาชนะ หมายถึง น้ำมันเชื้อเพลิงที่บรรจุเพื่อทำการขนส่ง และเก็บรักษาในถังหรือภาชนะบรรจุขนาดความจุต่ำกว่า 10,000 ลิตรลงมา

7. ก๊าซเชื้อเพลิงบรรจุภาชนะ หมายถึง เชื้อเพลิงที่มีสถานะเป็นก๊าซ ซึ่งบรรจุเพื่อทำการขนส่งและเก็บรักษาในถัง หรือภาชนะบรรจุตามที่กองทัพบกกำหนด

8. น้ำมันอุกรณ์บรรจุภาชนะ หมายถึง น้ำมันอุกรณ์ที่บรรจุเพื่อทำการขนส่ง และเก็บรักษาในถังหรือภาชนะบรรจุขนาด 200 ลิตรลงมา

9. อัตราน้ำมัน หมายถึง จำนวนน้ำมันที่กองทัพบกกำหนดไว้เป็นอัตราประจำให้หน่วยเบิกจ่ายได้เป็นการแน่นอน

10. เกรดน้ำมัน หมายถึง จำนวนน้ำมันที่กองทัพบกหรือหน่วยบังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากกองทัพบกกำหนดให้หน่วยใช้เฉพาะงาน เป็นครั้งคราว ให้หน่วยเบิกจ่ายได้ตามความจำเป็น แต่ไม่เกินจำนวนที่กำหนด

11. เกณฑ์จ่ายน้ำมัน หมายถึง เกณฑ์ที่กองทัพบกกำหนดขึ้น ให้หน่วยต่าง ๆ ถือเป็นหลักในการกำหนดความต้องการหรือการเบิกจ่ายตามลักษณะของงาน ตามส่วนสัมพันธ์หรือตามกฎเกณฑ์อย่างอื่น

12. เกณฑ์ความสิ้นเปลืองน้ำมัน หมายถึง เกณฑ์ที่กองทัพบกกำหนดขึ้น ให้หน่วยต่าง ๆ ถือเป็นหลักในการกำหนดความต้องการหรือการเบิกจ่ายตามชนิด ขนาดของยานพาหนะหรือยุทโธปกรณ์สัมพันธ์กับระยะเวลาที่ใช้งาน หรือกับระยะทาง

13. วันส่งกำลัง หมายถึง จำนวนสังอุกรณ์ที่ประมาณว่าจะต้องใช้สิ้นเปลืองในหนึ่งวัน โดยอาศัยข้อมูลจากประสบการณ์ในการปฏิบัติที่ผ่านมาแล้ว ตามสถานการณ์ในแบบเดียวกัน เป็นหลักการในการประมาณการ

14. วันปฏิบัติการ หมายถึง วันที่กำหนดขึ้นไว้สำหรับใช้ในการปฏิบัติงานในห้วงเวลาระหว่างการเบิกหรือรับน้ำมันในงวดต่อไป

15. วันปลอดภัย หมายถึง วันที่กำหนดเพิ่มขึ้นจากวันปฏิบัติการ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง
16. วันสะสม หมายถึง ผลรวมของวันปฏิบัติการ กับวันปลอดภัย
17. เวลาในการเบิกและส่ง หมายถึง จำนวนวันนับตั้งแต่เวลาที่หน่วยเบิกส่งหลักฐานการเบิกจนถึงวันที่ได้รับน้ำมันตามหลักฐานการเบิกนั้น
18. เวลาล่วงหน้าในการจัดหา หมายถึง จำนวนวันนับตั้งแต่เริ่มดำเนินการวิธีจัดหาจนถึงวันที่ได้รับของที่จัดหานั้น
19. ระดับน้ำมัน หมายถึง ปริมาณน้ำมันชนิดต่าง ๆ ที่ได้รับอนุมัติให้สะสมไว้ ณ ที่ตั้งส่งกำลังต่าง ๆ เพื่อให้การส่งกำลังเป็นไปอย่างสมบูรณ์และต่อเนื่อง
20. น้ำมันระดับปฏิบัติการ หมายถึง ปริมาณน้ำมันที่กำหนดขึ้นไว้สำหรับใช้ในการปฏิบัติงานในห้วงเวลาระหว่างการเบิกหรือการรับน้ำมันงวดต่อไป ปริมาณน้ำมันจะกำหนดขึ้น โดยอาศัยระยะเวลาของห้วงการเบิกหรือการจัดหาเป็นหลัก ได้มาจากวันปฏิบัติการ คูณกับวันส่งกำลัง
21. น้ำมันระดับปลอดภัย หมายถึง ปริมาณน้ำมันที่กำหนดเพิ่มขึ้นจากน้ำมันระดับปฏิบัติการ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ในกรณีที่มีการส่งกำลังเกิดขัดข้องหรือความต้องการใช้น้ำมันเพิ่มขึ้นอย่างคาดไม่ถึง ได้มาจากวันปลอดภัยคูณกับวันส่งกำลัง
22. น้ำมันเกณฑ์สะสม หมายถึง ผลรวมของน้ำมันระดับปฏิบัติการกับน้ำมันระดับปลอดภัย เว้นน้ำมันในช่องทางจ่าย เพื่อคงสภาพของถังเก็บให้พร้อมใช้งาน
23. ตารางกำหนดปริมาตรน้ำมันของถังขนาดใหญ่ (Calibrate) หมายถึง ตารางกำหนดความจุของน้ำมันเป็นจำนวนลิตรตามระดับความสูงต่าง ๆ ในถังขนาดใหญ่ ซึ่งได้กำหนดขึ้นโดยการวัดทดสอบตามวิธีการที่กำหนดและทำเครื่องหมายเป็นมาตรวัดไว้
24. เกณฑ์เบิก หมายถึง ปริมาณน้ำมันอันเป็นผลรวมของน้ำมันระดับปฏิบัติการ น้ำมันระดับปลอดภัย และปริมาณน้ำมันของเวลาในการเบิกและส่ง หรือเวลาล่วงหน้าในการจัดหา
25. จุดเบิก หมายถึง จุดซึ่งแสดงปริมาณของน้ำมันที่จะต้องทำการเบิกมาเพิ่มเติมทันที เมื่อน้ำมันที่เหลืออยู่ถึงจุดนั้น คือปริมาณน้ำมันที่เท่ากับน้ำมันระดับปลอดภัยรวมกับปริมาณน้ำมันตามเวลาในการเบิกและส่ง
26. ยอดสุทธิ หมายถึง ปริมาณน้ำมันในระดับที่เท่ากับยอดคงคลังบวกยอดค้างรับลบด้วยยอดค้างจ่าย
27. จำนวนเบิก หมายถึง ปริมาณน้ำมันที่จะต้องทำการเบิกในคราวหนึ่งเท่ากับผลต่างของเกณฑ์เบิกกับยอดสุทธิ
28. ยอดคงคลัง หมายถึง จำนวนน้ำมันที่มีอยู่ตามบัญชีน้ำมันในระดับในเวลาหนึ่ง
29. ยอดค้างรับ หมายถึง จำนวนน้ำมันที่เบิกมาเพิ่มเติมน้ำมันในระดับ แต่ยังไม่ได้รับ

30. ยอดค้างจ่าย หมายถึง จำนวนน้ำมันที่เมื่อได้รับหลักฐานการเบิกจากหน่วยรับการสนับสนุนแล้ว แต่ยังไม่ได้จ่ายให้ตามหลักฐานนั้น เพราะน้ำมันในระดับไม่พอจ่าย

31. น้ำมันสำรอง หมายถึง จำนวนน้ำมันที่กำหนดให้หน่วยมีไว้เพื่อความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะนอกเหนือจากน้ำมันเกณฑ์สะสม อาจเป็นน้ำมันชนิดที่ไม่มีการใช้ตามปกติในขณะนั้น แต่ให้มีสำรองไว้ เพื่อการใช้ในอนาคต

32. น้ำมันนอกเกณฑ์สะสม หมายถึง จำนวนน้ำมันที่ให้หน่วยมีไว้ นอกเหนือจากน้ำมันเกณฑ์สะสม และน้ำมันสำรอง เป็นน้ำมันรับฝากหรือน้ำมันที่ได้รับอนุมัติให้เก็บไว้เกินระดับที่มีได้มีแผนงานในการใช้เป็นพิเศษ

33. อัตราพิกัด หมายถึง จำนวนวันที่กองทัพบกกำหนดไว้ ให้หน่วยสามารถปฏิบัติงานได้เป็นอิสระ โดยไม่ต้องรับการสนับสนุนสิ่งอุปกรณ์เพิ่มเติม

34. น้ำมันตามอัตราพิกัด หมายถึง จำนวนน้ำมันขั้นต่ำที่หน่วยจำเป็นต้องมีสำหรับเติมเต็มถังเชื้อเพลิงของยานยนต์ทุกคันและยุทโธปกรณ์ที่มีอยู่ในหน่วย รวมทั้งน้ำมันเติมเต็มถังอะไหล่ตามอัตราของยานยนต์และภาชนะบรรจุน้ำมันในอัตราของหน่วย เพื่อให้ปฏิบัติการกิจได้ในห้วงระยะเวลาหนึ่งตามที่กำหนด

35. สถานีจ่ายน้ำมัน หมายถึง สถานีบริการจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซเชื้อเพลิงและน้ำมันอุปกรณ์ทุกชนิด สำหรับเติมยานยนต์ เครื่องจักรกล เครื่องให้แสงสว่าง และเครื่องให้ความร้อนเพื่อใช้ราชการเป็นรายย่อย

36. สถานีคลังน้ำมัน หมายถึง สถานที่ตั้งทางการส่งกำลังปกติถาวรที่ได้รับอนุมัติให้มีระดับสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการ และอยู่ในพื้นที่ตั้งของหน่วยสนับสนุนทางการส่งกำลังบำรุง

37. ตำบลจ่าย หมายถึง ที่ตั้งและที่ปฏิบัติงานทางการส่งกำลังของเจ้าหน้าที่ระดับกองพลลงมาเพื่อปฏิบัติการรับ และแจกจ่ายสิ่งอุปกรณ์

38. ตำบลส่งกำลัง หมายถึง ที่ตั้งและที่ปฏิบัติงานทางการส่งกำลังของเจ้าหน้าที่ระดับกองทัพอากาศขึ้นไป เพื่อสะสม เก็บรักษาและแจกจ่ายสิ่งอุปกรณ์

39. เจ้าหน้าที่ส่งกำลังน้ำมัน หมายถึง เจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอความต้องการ การจัดหา การเก็บรักษา การจ่าย การจำหน่าย การส่งคืน การรายงาน การควบคุม และการตรวจเกี่ยวกับสิ่งอุปกรณ์ ประเภท 3 สายพลาธิการ

40. หัวหน้าสถานีคลังน้ำมัน หมายถึง หัวหน้าเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานในสถานีคลังน้ำมัน

41. หน่วยใช้ หมายถึง หน่วยที่ได้รับประโยชน์จากการใช้สิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการ โดยเฉพาะหมายถึงหน่วยที่ได้รับอัตราหรือเครดิตที่มีสิทธิในการเบิกนำไปใช้ราชการได้

42. หน่วยสนับสนุนโดยตรง หมายถึง หน่วยที่มีหน้าที่แจกจ่ายสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการ สนับสนุนให้แก่หน่วยใช้หรือผู้ใช้โดยตรง

43. หน่วยสนับสนุนทั่วไป หมายถึง หน่วยที่มีหน้าที่แจกจ่ายสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการให้แก่หน่วยสนับสนุนโดยตรงอีกต่อหนึ่ง และทำหน้าที่สนับสนุนโดยตรงให้แก่หน่วยใช้ในที่ตั้งเดียวกัน

44. กรมพลาธิการทหารบก หมายถึง กรมฝ่ายยุทธบริการ ซึ่งรับผิดชอบในการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการ และมีหน้าที่แจกจ่ายสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการให้แก่หน่วยสนับสนุนทั่วไป หน่วยสนับสนุนโดยตรง และหน่วยใช้ โดยมีเจ้ากรมพลาธิการทหารบกเป็นหัวหน้าสายงานฝ่ายยุทธบริการ

45. สายการบังคับบัญชา หมายถึง ความเกี่ยวพันทางการบังคับบัญชาของหน่วยต่าง ๆ ตามลำดับ คือ กองพัน กรม กองพล กองทัพอากาศ และกองทัพบก หรือจังหวัดทหารบก มณฑลทหารบก กองทัพอากาศ และ กองทัพบก หรือกองพัน กองบัญชาการช่วยรบ กองทัพอากาศ และกองทัพบก

46. สายการส่งกำลัง หมายถึง ความเกี่ยวพันทางการส่งกำลังของหน่วยตามลำดับ คือ หน่วยใช้ - หน่วยสนับสนุนโดยตรง - หน่วยสนับสนุนทั่วไป - กรมพลาธิการทหารบก และกองทัพบก

47. การจ่าย ณ ตำบลส่งกำลัง หมายถึง การที่หน่วยรับนำยานพาหนะของตนไปรับน้ำมันตามหลักฐานการเบิก ณ ที่ตั้งของหน่วยจ่าย หรือสถานที่ซึ่งหน่วยจ่ายกำหนด โดยหน่วยจ่ายส่งมอบน้ำมันให้แก่ผู้มารับโดยตรง ไม่ผ่านหน่วยขนส่ง

48. การจ่ายถึงหน่วย หมายถึง การที่หน่วยจ่ายนำน้ำมันไปส่งให้จนถึงที่ตั้งของหน่วยรับโดยยานพาหนะของหน่วยจ่ายเอง หรือยานพาหนะของหน่วยขนส่งของทางราชการ หรือของบริษัท หรือองค์การทางพาณิชย์ก็ตาม หรือจ่ายผ่านคลังน้ำมันของบริษัทหรือองค์การทางพาณิชย์ในท้องถิ่น

49. เอกสารประกอบบัญชี หมายถึง เอกสารการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงยอดทางบัญชี

50. หลักฐานการเบิก หมายถึง ข้อมูลแสดงรายละเอียดการเบิกสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการในรูปแบบของเอกสาร ใบเบิก วิทยุราชการ หรือข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และอื่นๆ

51. น้ำมันตามแผนเงินโอน หมายถึง จำนวนน้ำมันที่หน่วยเจ้าของงบประมาณ โอนงบประมาณนั้นให้กรมพลาธิการทหารบกจัดหา

ข้อ 1 การเก็บรักษาน้ำมันในถังขนาดใหญ่

1.1 คลังน้ำมันที่มีถังเก็บขนาดใหญ่ ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ของมณฑลทหารบก จังหวัดทหารบก ให้คลังน้ำมันนั้นเป็นของมณฑลทหารบก จังหวัดทหารบก เว้นมณฑลทหารบกหรือจังหวัดทหารบก ซึ่งกองบัญชาการช่วยรบตั้งอยู่ จึงให้เป็นของกองบัญชาการช่วยรบ ส่วนน้ำมันที่เก็บอยู่ในถังขนาดใหญ่นั้น หากเป็นน้ำมันเกณฑ์สะสมของหน่วยใดก็ควรให้เป็นของหน่วยนั้น แต่ความรับผิดชอบในการเก็บรักษาน้ำมันทั้งหมดให้เป็นของผู้บังคับหน่วยที่สถานีคลังน้ำมันตั้งอยู่

1.2 ประเภทน้ำมันที่เก็บรักษาในถังขนาดใหญ่

1.2.1 น้ำมันเกณฑ์สะสม ให้สถานีคลังน้ำมันใช้ถังเก็บในการเก็บรักษาน้ำมันในเกณฑ์สะสมของหน่วยเป็นอันดับแรก

1.2.2 น้ำมันนอกเกณฑ์สะสม หากสถานีคลังน้ำมันของหน่วยใดมีความจุของถังทั้งหมดเกินกว่าปริมาณน้ำมันเกณฑ์สะสมของหน่วย ให้หน่วยสนับสนุนทั่วไปประสานกับหน่วยนั้นๆ โดยตรง เพื่อทำความเข้าใจในการจัดส่งน้ำมันของหน่วยสนับสนุนทั่วไป ไปวางไว้เป็นน้ำมันนอกเกณฑ์สะสมของหน่วย แต่รวมแล้วต้องไม่เกินความจุทั้งหมด

1.3 การกำหนดระดับปริมาณน้ำมันของถังขนาดใหญ่

1.3.1 ให้หน่วยที่มีสถานีคลังน้ำมันอยู่ในความรับผิดชอบกำหนดระดับปริมาณน้ำมันแต่ละระดับของถังขนาดใหญ่ ณ สถานีคลังน้ำมันขึ้นให้ถูกต้องตามวิธีที่ดีที่สุดที่หน่วยสามารถกระทำได้ ภายใต้การกำกับดูแลอย่างใกล้ชิดของกรมพลาธิการทหารบก

1.3.2 ตารางกำหนดปริมาณน้ำมันของถังขนาดใหญ่ที่ได้จัดทำขึ้นนั้นต้องรายงานขึ้นไปตามสายส่งกำลังจนถึงกรมพลาธิการทหารบก พร้อมทั้งแจ้งวิธีการที่ใช้ในการกำหนดด้วย เมื่อกรมพลาธิการทหารบกรับรองตารางนั้นแล้ว จึงถือว่าใช้ได้

1.3.3 วิธีการกำหนดระดับปริมาณน้ำมันของถังขนาดใหญ่ให้เป็นไปตามที่กรมพลาธิการทหารบกกำหนด

1.4 การรับน้ำมันเข้าถังขนาดใหญ่

1.4.1 การรับน้ำมันเชื้อเพลิงจากพาหนะบรรทุกน้ำมันเข้าถังขนาดใหญ่ นั้น ให้เจ้าหน้าที่สถานีคลังน้ำมันดำเนินการรับภายใต้การเฝ้าตรวจอย่างใกล้ชิดของคณะกรรมการตรวจรับของหน่วยโดยตลอด

1.4.2 ให้ถือจำนวนที่วัดปริมาณได้ในถังขนาดใหญ่จากการสุบถ่ายเสร็จสิ้นแล้วเป็นจำนวนที่รับจริง หากจำนวนตามหลักฐานการส่งไม่ตรงกับจำนวนที่ได้รับจริงให้ปฏิบัติดังนี้-

1.4.2.1 ถ้าเป็นการรับจากผู้ขายตามสัญญาการจัดซื้อของกองทัพบก ให้ถือจำนวนรับจริงเป็นจำนวนที่กองทัพบกต้องชำระเงินแก่ผู้ขายในการรับของคราวนั้น โดยหมายเหตุรับจริงไว้ในเอกสารการส่งและการรับของเพื่อเป็นหลักฐานและลงบัญชีตามยอดที่รับจริง

1.4.2.2 ถ้าเป็นการรับจากหน่วยสนับสนุนภายในกองทัพบกให้ลงบัญชีรับตามยอดในเอกสารจ่ายของหน่วยจ่ายและแสดงยอดสูญเสียในระหว่างการขนส่งไว้ในรายงานการรับน้ำมัน ใช้รายงานการรับน้ำมันนั้นเป็นเอกสารปรับยอดตามบัญชีแล้วดำเนินการตามระเบียบกองทัพบกกว่าด้วยการจำหน่ายที่ใช้บังคับอยู่ในเวลานั้น

1.4.2.3 รายละเอียดในการปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กรมพลาธิการทหารบกกำหนด

1.5 การวัดระดับหาปริมาณน้ำมันในถังขนาดใหญ่

1.5.1 โอกาสที่ต้องทำการวัดหาปริมาณน้ำมันในถังขนาดใหญ่มีดังต่อไปนี้-

1.5.1.1 ก่อนและหลังการรับน้ำมันเข้าถังขนาดใหญ่

1.5.1.2 ก่อนและหลังการจ่ายน้ำมันออกจากถังขนาดใหญ่

1.5.1.3 ก่อนเปิดและปิดการทำงานประจำวัน

1.5.1.4 การวัดปริมาณน้ำมันเพื่อปรับบัญชีประจำเดือน

1.5.1.5 เมื่อสงสัยว่ามีการรั่วไหลหรือถูกโจรกรรม

1.5.2 รายละเอียดในการปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กรมพลาธิการทหารบกกำหนด

1.6 การตัดตัวอย่างเพื่อทดสอบคุณภาพ

1.6.1 โอกาสที่ต้องทำการตัดตัวอย่างน้ำมัน มีดังนี้-

1.6.1.1 น้ำมันเชื้อเพลิงที่เก็บไว้ในถังขนาดใหญ่โดยไม่มีการรับหรือจ่ายต้องทำการตัดตัวอย่างไปทดสอบคุณภาพตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ใน ข้อ.29 ตามระเบียบกองทัพกว่าด้วยการส่งกำลังสิ่งอุปกรณ์ประเภท 3 สายพลาธิการ พ.ศ.2551

1.6.1.2 ภายหลังการรับน้ำมันเข้าสู่ถังขนาดใหญ่ให้ตัดตัวอย่างจากถังนั้น

1.6.1.3 ในระหว่างการรับน้ำมันเข้าสู่ถังขนาดใหญ่ให้ตัดตัวอย่างจากท่อทางส่งออกของยานพาหนะบรรทุกน้ำมัน

1.6.1.4 ในระหว่างการจ่ายน้ำมันออกจากถังขนาดใหญ่ให้ตัดตัวอย่างจากท่อทางส่งออก

1.6.1.5 เมื่อมีสิ่งแสดงหรือสงสัยว่าน้ำมันในถังขนาดใหญ่อาจเสื่อมคุณภาพให้ตัดตัวอย่างจากถังนั้นไปทำการทดสอบทันที

1.6.2 รายละเอียดในการปฏิบัติเกี่ยวกับตัวอย่างและการตัดตัวอย่างให้เป็นตามที่กรมพลาธิการทหารบกกำหนด

1.7 การตรวจสอบสภาพและการปรนนิบัติบำรุง

1.7.1 ลื่นควบคุมความดันระบายไอ ให้ทำการตรวจสอบเป็นประจำเดือน เดือนละ 1 ครั้ง โดยตรวจแผ่นยางลื่นปะเก็นฝาครอบว่ายังมีคุณสมบัติทำงานได้ตามปกติหรือไม่ หากเสื่อมคุณภาพก็จัดการเปลี่ยน หรือมีสิ่งบ่งชี้ให้สงสัยว่าเครื่องควบคุมความดันระบายไอไม่ทำงาน ให้เปิดออกตรวจและจัดการแก้ไขให้เรียบร้อย หากเกินขีดความสามารถในการแก้ไข ให้รายงานขอซ่อมต่อไป

1.7.2 ถังน้ำมันหมั่นตรวจแผ่นเหล็กเปลือกถังและตะเข็บรอยต่อต่าง ๆ เมื่อปรากฏการรั่วซึมให้ทำการสูบน้ำมันออกแล้วรายงานขอซ่อมและข้อขัดข้องทันที

1.7.3 ท่อทาง หมั่นตรวจตราท่อทางส่งน้ำมัน โดยเฉพาะตามข้อต่อทุกแห่งในขณะที่ทำการสูบน้ำมันเมื่อปรากฏการรั่วซึมต้องหยุดการสูบน้ำมันเพื่อจัดการแก้ไขทันที หากเกินขีดความสามารถในการซ่อมให้รายงานขอการซ่อม

1.7.4 ลื่นปิดเปิด หมั่นตรวจตราลื่นปิดเปิดต่าง ๆ ตามท่อทาง โดยเฉพาะในขณะที่ทำการสูบน้ำมัน หากปรากฏการชำรุดหรือรั่วซึมต้องจัดการแก้ไขหรือรายงานขอซ่อมแล้วแต่กรณี

1.7.5 เครื่องสูบน้ำมัน ต้องจัดให้มีการตรวจสอบสภาพและปรนนิบัติบำรุงเครื่องสูบน้ำมันตามระยะเวลาที่กำหนด หากปรากฏว่าบกพร่องผิดปกติหรือชำรุดขึ้นต้องงดการใช้งานแล้วรายงานขอซ่อมทันที

1.7.6 ความรับผิดชอบในการซ่อมบำรุง

1.7.6.1 การซ่อมบำรุงชั้นหน่วย เป็นความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสถานี คลังน้ำมันสายพลาธิการ

1.7.6.2 การซ่อมบำรุงชั้นสูงกว่าข้อ 1.7.6.1 เป็นความรับผิดชอบของกรมพลาธิการ ทหารบก

ข้อ 2 การเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงที่บรรจุภาชนะ

2.1 น้ำมันเชื้อเพลิงที่บรรจุภาชนะ ซึ่งธรรมดาจะบรรจุในถังขนาด 200 ลิตร และถังขนาด 20 ลิตรนั้น ไม่ควรเก็บรักษาภายในอาคาร เว้นแต่จะได้จัดให้มีการระบายอากาศอย่างเพียงพอและมีอาคารที่ได้ ลักษณะตามที่กำหนดในข้อ 2.3

2.2 การเก็บรักษากลางแจ้ง

2.2.1 การเลือกพื้นที่

2.2.1.1 พื้นที่เก็บรักษาต้องห่างจากอาคารหรือสถานที่อย่างน้อย 75 เมตร

2.2.1.2 มีเส้นทางเข้าออกเป็นพื้นแข็งสามารถไชรถยนต์บรรทุกเข้าออกได้ทุกฤดูกาล

2.2.1.3 พื้นที่ได้ระดับเพื่อกองถังได้มั่นคง ดินระบายน้ำได้ดี ไม่เป็นแอ่งลึกที่ไอน้ำมันจะ สะสมอยู่ได้ ไม่มีทางไหลไปสู่ที่ตั้งอื่น หรือลงสู่ทางน้ำ หรือท่อทางระบายน้ำ

2.2.1.4 ไม่เป็นหลุมหรือบ่อน้ำเก่าที่ถมด้วยเถาเถียน ขยะมูลฝอย หรือวัชพืช

2.2.1.5 ไม่เป็นบริเวณที่ไอระเหยของน้ำมันจะลุดไปสู่แหล่งต้นเพลิงต่าง ๆ

2.2.2 การปรับปรุงพื้นที่

2.2.2.1 ถากถางพื้นที่ให้เตียนโดยรอบในระยะ 15 เมตร

2.2.2.2 ปรับพื้นที่ให้เรียบ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการคลังถึง

2.2.2.3 ใช้ทรายหรือหินบดหรือวัสดุในลักษณะคล้ายคลึงกันนี้ โรยเกลี่ยให้ทั่วหนา ประมาณ 5 ซม. เพื่อให้ระบายน้ำได้ดี อย่าใช้เถาหรือถ่านโรยเพราะจะกีดกั้นให้กร่อนได้ หากจะเก็บรักษา อย่างถาวรควรเทด้วยคอนกรีตเพื่อให้มั่นคงแข็งแรง

2.2.2.4 ปรับปรุงทางเข้าออกให้รถเข้าได้ทุกฤดูกาล

2.2.2.5 ถ้าสามารถทำได้ควรสร้างคันดินรอบพื้นที่กองถังสูงประมาณ 50 ซม. ให้ แข็งแรงพอที่จะสามารถกั้นน้ำมันที่เก็บรักษาอยู่ทั้งหมดได้แล้วเหลือความสูงอีกอย่างน้อย 15 ซม. เหนือระดับ น้ำมันเพื่อกันมิให้น้ำมันที่ลุดใหม่ไหลไปสู่ที่เก็บหรือสถานที่อื่นเมื่อเกิดเพลิงไหม้ ทำท่อทางระบายน้ำใต้ดินให้ สามารถระบายน้ำออกได้ทันทีเมื่อฝนตก เมื่อฝนไม่ตกหรือไม่ต้องการระบายน้ำให้ปิดท่อทางไว้อย่างดีเสมอ

2.2.3 การกองถังบรรจุน้ำมันขนาด 200 ลิตร

2.2.3.1 ควรใช้ไม้เนื้อแข็งหรือวัสดุอื่นที่เทียบเท่า ขนาดอย่างต่ำ 4" x 4" หรือ 2" x 6" รองถังชั้นแรก เพื่อไม่ให้สัมผัสกับพื้นดินโดยตรง

2.2.3.2 วางถังทางนอนเป็นแถวคู่หันหน้าถึงสู่ทางเดิน ให้แนวฝาถังทั้งสองขนานกับพื้นกันถึงห่างกัน 1 ฟุต ทำหลักหรือวัสดุกันกิ้งตรงสุดหัวท้ายของแถว

2.2.3.3 วางถังชั้นต่อไประหว่างถังชั้นล่างสองถังให้เป็นรูปพีระมิต โดยไม่ต้องใช้วัสดุรองระหว่างชั้นก็ได้ หรืออาจใช้วัสดุรองระหว่างชั้น เพื่อให้เกิดความสะดวกในการกอง และนำถังออกจากกอง ถ้าใช้วัสดุรองระหว่างชั้นต้องมีวัสดุกันกิ้งปิดหัวท้ายแถวทุกชั้น

2.2.3.4 กองสูงไม่เกิน 3 ชั้นแถวยาวไม่เกิน 35 ถัง เป็น 1 กอง

2.2.3.5 ระหว่างกองภายในตอนเดียวกัน ควรเว้นทางเดินไว้กว้างประมาณ 3 เมตร หนึ่งตอนมี 6 กอง ระหว่างตอนควรเว้นทางเดินไว้กว้างประมาณ 10 เมตร

2.2.4 การกองถังบรรจุน้ำมันขนาด 20 ลิตร และขนาด 18 ลิตร

2.2.4.1 ใช้ไม้เนื้อแข็งหรือวัสดุอื่นที่เทียบเท่า ขนาดอย่างต่ำ 4" x 4" หรือ 2" x 6" วางเป็นคานรองแล้วปูด้วยแผ่นไม้กระดานหรือวัสดุอื่นที่เทียบเท่าห่างกันประมาณ 1 นิ้ว ให้เต็มพื้นที่กองถังพื้นที่ 1 ตอน มีขนาด 15 เมตร x 15 เมตร กองถังเรียงตามความกว้างได้ 86 ถัง เรียงตามความยาวได้ 43 ถัง

2.2.4.2 วางถังในทางตั้ง เรียงกันจนเต็มพื้นที่ แล้ววางชั้นต่อไปซ้อนเหลื่อมให้เข้าข้างในให้เป็นรูปพีระมิตสูง 4 ชั้น หนึ่งตอนจะกองถังได้ 14,032 ถัง

2.2.4.3 หากใช้กระบะในการเก็บรักษา และการกองกระทำโดยรถยก ก็ไม่จำเป็นต้องสร้างที่วางถังด้วยคานรองและไม้กระดานตามข้อ 2.2.4.1 และการกองซ้อนกันในทางสูงเท่าที่เครื่องมือยกขนจะสามารถวางซ้อนได้

2.3 การเก็บรักษาในอาคาร

2.3.1 น้ำมันเชื้อเพลิงที่บรรจุภาชนะอาจจะเก็บรักษาภายในอาคารได้ เมื่ออาคารที่จะใช้ในการเก็บรักษานั้นมีลักษณะในการก่อสร้างที่พึงประสงค์ และอาคารนั้นไม่ได้ใช้ในการเก็บรักษาสิ่งอุปกรณ์รายการอื่นที่เสี่ยงต่อการเกิดเพลิงไหม้

2.3.2 ลักษณะการก่อสร้างของอาคารที่พึงประสงค์

2.3.2.1 ผนัง พื้นและเพดาน สร้างด้วยวัสดุทนไฟมีคุณภาพในการทนไฟได้อย่างน้อย 2 ชั่วโมง

2.3.2.2 ประตูที่เปิดออกไปสู่ห้องหรืออาคารอื่นต้องมีกำแพงหรือลาดยกสูงอย่างน้อย 15 ซม. ทำด้วยวัสดุทนไฟเพื่อกันมิให้น้ำมันที่ติดไฟไหลไปสู่สถานที่อื่นเมื่อเกิดเพลิงไหม้

2.3.2.3 จัดให้มีการระบายอากาศได้ภายในคลังอย่างทั่วถึง ควรเป็นการระบายอากาศตามธรรมชาติดีกว่าการระบายด้วยเครื่องจักรกล

2.3.2.4 สายไฟและอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ใช้ภายในคลัง ต้องเป็นชนิดป้องกันการเกิดประกายไฟฟ้าได้

2.3.2.5 อยู่ห่างจากคลังหรืออาคารอื่นพอที่จะไม่ได้รับอันตรายร่วมกัน เมื่อเกิดการระเบิดเนื่องจากเพลิงไหม้อย่างน้อย 75 เมตร

2.3.2.6 ควรมีช่องระบายขนาดใหญ่ออกทางหลังคา เพื่อผ่อนแรงระเบิดเมื่อเกิดเพลิงไหม้ขึ้น

2.3.2.7 ให้ติดตั้งสายล่อฟ้าประจำอาคารตามความเหมาะสม

2.3.3 การกวดงัดให้นำเอาวิธีกวดงัดในการเก็บรักษากลางแจ้งมาใช้โดยอนุโลม

ข้อ 3 การเก็บรักษาน้ำมันอุปกรณ์ที่บรรจุภาชนะ

3.1 น้ำมันหล่อลื่น จาระบี และน้ำมันอุปกรณ์อื่น ๆ ที่มีจุดวาบไฟสูงซึ่งบรรจุถึงขนาด 200 ลิตร ถึงทรงกลมขนาด 20 ลิตร ถึงขนาด 18 ลิตร ถึงหุหิ้ว ครอบหรือภาชนะอื่น หากทำได้ควรเก็บรักษาภายในอาคารเสมอ อย่างไรก็ตาม ในเมื่อไม่มีอาคารก็อาจจำเป็นต้องเก็บรักษากลางแจ้งได้

3.2 การเก็บรักษากลางแจ้ง

3.2.1 การเลือกพื้นที่เช่นเดียวกับข้อ 2.2.1

3.2.2 การปรับปรุงพื้นที่เช่นเดียวกับข้อ 2.2.2

3.2.3 การกวดงัด

3.2.3.1 วัสดุรองกวดงัดให้ถือปฏิบัติตามข้อ 2.2.3 และ ข้อ 2.2.4.1 โดยอนุโลมแล้วแต่กรณี

3.2.3.2 ถึงทรงกลมขนาด 20 ลิตร วางกลับเอาหน้าถึงลงข้างล่าง อาจกวดงัดซ้อนกันแบบตรงหรือแบบพีระมิดก็ได้

3.2.3.3 ถึงขนาด 200 ลิตร วางกวดงัดเช่นเดียวกันกับถึงน้ำมันเชื้อเพลิง

3.2.3.4 ถึงแบบอื่นนอกจากที่กล่าวมาแล้ว ให้วางตั้งซ้อนกันขึ้นตามปกติ

3.2.3.5 ภาชนะที่บรรจุหีบห่อหรือถึง ให้กวดงัดหีบห่อหรือถึงซ้อนกัน ให้ถึงอยู่ในลักษณะตามที่กล่าวแล้วตามแบบของถึง

3.2.3.6 ใช้ผ้าใบอาบยางหรือวัสดุอื่นที่กันแดดกันฝนได้คลุมกวดงัดไว้

3.3 การเก็บรักษาในอาคาร

3.3.1 แผนผังของคลังเก็บ

3.3.1.1 ระหว่างคลังเก็บด้วยกันและระหว่างคลังเก็บกับอาคารอื่น ควรให้มีระยะห่างประมาณ 30 เมตร เป็นอย่างน้อย

3.3.1.2 สร้างด้วยวัสดุทนไฟ เพดานคลังควรสูงให้สามารถกวดงัดภาชนะบรรจุน้ำมันได้ 3.60 เมตร เป็นอย่างน้อย พื้นคลังเทคอนกรีตรับน้ำหนักได้เพียงพอ ถ้าเป็นอาคารหลายชั้นควรเก็บน้ำมันเฉพาะชั้นล่างเท่านั้น

3.3.1.3 จัดให้มีระบบท่อทางส่งน้ำเข้าถึงภายในคลังเก็บอย่างเพียงพอ และควรวางระบบหัวฉีดน้ำดับเพลิงแบบอัตโนมัติบนเพดานไว้เป็นตอน ๆ ให้มีทางเดิน สำหรับการตรวจตรา และสำหรับการดับเพลิงอย่างเพียงพอ มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการบรรทุกและการขนส่งอย่างพร้อมมูล

3.3.1.4 วางผังถนนและที่จอดรถยานพาหนะภายในพื้นที่ตั้งคลังเก็บอย่างถูกต้อง ให้ยานพาหนะสามารถเคลื่อนที่ได้สะดวก ป้องกันความล่าช้า และสับสนในพื้นที่ตั้งคลัง

3.3.2 การกองภาชนะ

3.3.2.1 แบ่งพื้นที่คลังออกเป็นตอน ๆ กำหนดทางเดินต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ถ้าใช้เครื่องมือยกขนทางเดินควรกว้าง 2 - 3 เมตร แล้วแต่ขนาดของเครื่องมือยกขนที่ใช้ ถ้าไม่ใช้เครื่องมือยกขนทางเดินควรกว้าง 1 เมตร

3.3.2.2 ในตอนหนึ่งเก็บเฉพาะน้ำมันชนิดเดียวกัน และภาชนะบรรจุแบบเดียวกันเท่านั้น

3.3.2.3 ใช้ไม้รองหรือวัสดุอื่นที่เทียบเท่า ขนาดประมาณ 4" x 4" หรือ 2" x 6" เสมอ เว้นแต่การเก็บรักษาโดยใช้กระบะ

3.3.2.4 กองภาชนะต่าง ๆ โดยวางในทางตั้ง เว้นแต่ภาชนะนั้นบรรจุอยู่ในหีบหรือลังที่วางตาม ลักษณะของหีบหรือลังนั้น

3.3.2.5 กองภาชนะในลักษณะที่มั่นคงที่สุด โดยให้ถังชั้นบนวางอยู่บนถังชั้นล่าง 2 ถังเป็นอย่างน้อย

3.3.2.6 กองสูงไม่เกิน 3.60 เมตร เว้นแต่จะใช้กระบะในการเก็บรักษา อาจกองสูงกว่านั้นได้แต่ต้องให้ห่างจากเพดานอย่างน้อย 90 ซม. ระวังอย่ากองสูงจนภาชนะที่อยู่ชั้นล่างสุดรับน้ำหนักไม่ไหว จะเกิดการบวมหรือยุบตัวลงได้

3.3.2.7 วางภาชนะบรรจุให้อยู่ในท่าที่สามารถจะอ่านเครื่องหมายที่ภาชนะนั้นได้ง่ายที่สุด

3.4 น้ำมันอุปกรณ์ที่มีจุดวาบไฟต่ำกว่า หรือเท่ากับน้ำมันเชื้อเพลิง ให้ใช้วิธีการเก็บรักษาเช่นเดียวกับน้ำมันเชื้อเพลิงโดยอนุโลม

ข้อ 4 การเก็บรักษาภาชนะเปล่า

4.1 ภาชนะเปล่าที่จะต้องเก็บรักษาและส่งคืนหน่วยจ่าย เพื่อหมุนเวียนบรรจุน้ำมันอีก ได้แก่ ถังน้ำมันขนาด 20 ลิตร และถังบรรจุน้ำมันเชื้อเพลิงขนาด 200 ลิตร เว้นภาชนะที่บรรจุน้ำมันอุปกรณ์ และภาชนะบรรจุน้ำมันที่กำหนดไว้ในอัตราของหน่วย สำหรับภาชนะบรรจุน้ำมันอุปกรณ์ให้หมุนเวียนใช้ภายในหน่วย

4.2 ภาชนะเปล่าที่ใช้ น้ำมันหมดไปแล้วต้องเก็บรักษาไว้กลางแจ้งเสมอ ส่วนภาชนะเปล่าที่ใหม่หรือซ่อมคืนสภาพยังไม่ได้บรรจุน้ำมัน ควรเก็บไว้ในอาคาร

4.3 ถังเปล่าขนาด 200 ลิตร อาจกองไว้ในลักษณะเช่นเดียวกันกับถังบรรจุน้ำมันที่กล่าวแล้วในข้อ 2.2.3 แต่ไม่จำเป็นต้องให้แนวฝาดังขนานกับพื้น อาจกองเป็นแถวติด ๆ กัน ตอนละ 8 แถว หรือมากกว่าก็ได้ กองสูงได้ไม่จำกัด แต่การกองสูงมาก ๆ จะเกิดความไม่สะดวกในการยกขน จึงมักกองเพียง 12 ชั้น เป็น

อย่างมาก ก่อนทำการกองจะต้องปิดฝาถังให้แน่นด้วยเครื่องมือปิด - เปิดฝาถังและให้มีทางเดินรอบ ๆ ตอนด้วย

4.4 ถังเปล่าขนาด 20 ลิตร อาจกองทำนองเดียวกันกับถังบรรจุน้ำมันตามที่กล่าวแล้วในข้อ 2.2.4 ในบางกรณีอาจผูกถังขนาด 20 ลิตร รวมกันเป็นมัด ๆ ละ 5 ถัง ด้วยแถบรัดหีบห่อกองซ้อนเป็นมัด ๆ แต่ต้องมีวัสดุรองเสมอ หรืออาจใช้กระบะในการกองก็ได้ กองได้สูงไม่จำกัดเท่าที่จะสามารถกองให้มั่นคงได้ ก่อนการกองต้องปิดฝาถังให้แน่นด้วยเครื่องมือปิด - เปิด ฝาถังเสมอ

4.5 การเก็บถังเปล่าขนาด 20 ลิตร อาจวางกองนอนบนชั้นเก็บก็ได้ การใช้ชั้นเก็บถังเปล่านี้จะเกิดผลในการทำให้อายุของถังอยู่ได้นาน เพราะว่าจะไม่มีน้ำขังอยู่ข้างบนฝาถัง ซึ่งเป็นเหตุทำให้เกิดสนิม การเก็บวิธีนี้ทำให้ไม่ต้องใช้วัสดุรองถังด้วย

4.6 ห้ามนำถังเปล่าทุกชนิดไปใช้เพื่อกิจการอื่น นอกจากการบรรจุน้ำมันเป็นอันตราย เมื่อหน่วยมีถังเปล่าโดยใช้น้ำมันหมดแล้ว จะต้องส่งคืนให้กับหน่วยจ่ายทันที หรือในโอกาสแรกที่สามารถทำได้

ข้อ 5 ข้อพึงระวังในการยกขนน้ำมันที่บรรจุภาชนะ และภาชนะเปล่า

5.1 การกลิ้งเข็นจะต้องระมัดระวัง อย่าให้กระทบกระแทกกับของแข็ง เช่น ก้อนหินใหญ่ ๆ และพยายามให้มีการกลิ้งเข็นในระยะทางสั้น ๆ เท่านั้น

5.2 การปล่อยจากที่สูง จะต้องมีการรองรับไว้ให้ค่อย ๆ ไหลลง หรือใช้วัสดุที่มีความหยุ่นตัวรองรับไว้ เช่น ยางรถยนต์ เป็นต้น

5.3 การลำเลียงขึ้นที่สูง เช่น รถบรรทุกในกรณีที่ไม่มีการขนบรรทุก ต้องใช้คานหรือบันไดเข็นถังให้มีแรงงานยกขนเพียงพอ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

5.4 การบรรทุกจะต้องยึดตรึงให้แน่น

ข้อ 6 การตรวจตราและควบคุมคุณภาพ

6.1 ต้องหมั่นเวียนน้ำมันที่เก็บรักษา โดยถือหลักรับมาก่อนจ่ายออกก่อน เว้นแต่กรณีถึงชำรุดหรือน้ำมันบรรจุไม่เต็มถัง ควรจ่ายออกไปก่อน

6.2 น้ำมันที่รับเข้ามาใหม่ ก่อนนำเข้าเก็บต้องตรวจสอบสภาพภาชนะบรรจุอย่างทั่วถึง หากปรากฏการรั่วซึมหรือสภาพถังชำรุดเนื่องจากการ ขนย้าย อันจะเป็นเหตุให้เกิดรั่วซึมในภายหลัง ต้องถ่ายเปลี่ยนภาชนะใหม่ทันที

6.3 ตรวจรอบ ๆ กองถังด้วยสายตาทุกวันเพื่อสังเกตการรั่วซึม การบวมหรือเป็นสนิมของภาชนะที่ผิดปกติ และความมั่นคงแข็งแรงของกองถัง ถ้าพบว่าถังใดมีความบกพร่องอาจเกิดความเสียหายขึ้นได้ ต้องนำออกจากกองทันทีเพื่อถ่ายใส่ถังใหม่ หรือจ่ายออกไปใช้ก่อนแล้วแต่จะเห็นสมควร

6.4 ตรวจเครื่องหมายบนภาชนะบรรจุบ่อย ๆ เมื่อพบว่าลบเลือนให้ทำเครื่องหมายใหม่ทันที โดยทำเครื่องหมายที่จำเป็นต่าง ๆ ให้ครบถ้วน

ข้อ 7 การทำป้ายและเครื่องหมายในการเก็บรักษา

7.1 เครื่องหมายท่อทางและถังน้ำมันขนาดใหญ่

7.1.1 เครื่องหมายแถบสีบอกชนิดน้ำมันให้ทำสีเหลืองแก่เป็นแถบกว้าง 7.5 ซม. ครอบท่อทางทุกระยะช่วงต่อของท่อ สำหรับถังน้ำมันขนาดใหญ่ให้ทำเป็นแถบกว้าง 7.5 ซม. ยาว 75 ซม. ตามแนวตั้งตรงกึ่งกลางด้านข้างของถังน้ำมันขนาดใหญ่ 2 ข้างในด้านที่มองเห็นได้ชัดเจน ถ้ามมากกว่า 1 แถบ ให้แต่ละแถบห่างกัน 7.5 ซม. เพื่อเป็นเครื่องหมายบอกให้ทราบชนิดของน้ำมัน ดังนี้.-

7.1.1.1	น้ำมันแก๊สโซลีนอากาศยาน	1 แถบ
7.1.1.2	น้ำมันแก๊สโซลีนรถยนต์	2 แถบ
7.1.1.3	น้ำมันเชื้อเพลิงไอพ่น	3 แถบ
7.1.1.4	น้ำมันเชื้อเพลิงดีเซล	4 แถบ
7.1.1.5	น้ำมันเชื้อเพลิงเตา	5 แถบ

7.1.2 ชื่อและเกรดของน้ำมันให้เขียนชื่อและเกรดของน้ำมันที่ท่อทาง ด้วยตัวอักษรสีขาว ขนาดสูง 5 ซม. และที่ถังน้ำมันขนาดใหญ่ด้วยตัวอักษรสีขาวขนาดสูง 15 ซม. บนพื้นแถบสีดำที่พาดขวาง ทับบนแถบสีบอกชนิดน้ำมัน ตามข้อ 7.1.1 ความกว้างยาวของพื้นแถบสีดำให้ใหญ่กว่าพื้นที่อักษร ออกไปข้างละ 2.5 ซม.

7.1.3 ให้ทำเครื่องหมายลูกศรบอกทิศทางไหลของน้ำมันในท่อทางด้วยสีเหลืองแก่ เป็นแถบ ขนาดกว้าง 7.5 ซม. ยาว 50 ซม. ไว้ใกล้เคียงกับเครื่องหมายแถบสีบอกชนิดน้ำมัน ให้ลูกศรชี้ออกจาก เครื่องหมายไปตามทิศทางไหลของน้ำมันในท่อทางนั้น

7.2 เครื่องหมายและภาชนะบรรจุน้ำมัน

7.2.1 องค์ประกอบของเครื่องหมายภาชนะบรรจุน้ำมัน ให้ประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้เป็น อย่างน้อย คือ.-

7.2.1.1	สัญลักษณ์ทางทหารของน้ำมันแต่ละชนิด
7.2.1.2	ชื่อน้ำมัน
7.2.1.3	เกรด แบบ หรือประเภท (แล้วแต่กรณี)
7.2.1.4	หมายเลขสิ่งอุปกรณ์
7.2.1.5	วัน เดือน ปี ที่บรรจุ

7.2.2 ตำแหน่งและขนาดของเครื่องหมาย

7.2.2.1 ถังน้ำมันเชื้อเพลิงขนาด 20 ลิตร ให้ทำเครื่องหมายตรงสันด้านหน้าของถัง ชื่อและเกรดของน้ำมันเขียนด้วยตัวอักษรขนาดสูง 2 ซม. สำหรับข้อความอื่นขนาดตามความเหมาะสม

7.2.2.2 ถังน้ำมันขนาด 200 ลิตร ให้ทำเครื่องหมาย ทั้งด้านบนและตรงกึ่งกลาง ด้านข้างของถัง ชื่อและเกรดน้ำมันเขียนด้วยตัวอักษรขนาดสูง 2 ซม. สำหรับข้อความอื่นขนาดตามความเหมาะสม

7.2.2.3 ภาชนะบรรจุแบบอื่น ๆ ให้ทำเครื่องหมายในขนาดและตำแหน่งตามลักษณะ และขนาดของภาชนะนั้น ๆ โดยอนุโลมตามทีกล่าวแล้วในข้อ 7.2.2.1 และ 7.2.2.2

7.2.3 สีของเครื่องหมาย

7.2.3.1 น้ำมันเชื้อเพลิงให้ใช้ตัวอักษรสีเหลืองแก่

7.2.3.2 น้ำมันอุปกรณ์ ให้ใช้ตัวอักษรสีขาว

7.3 ป้ายประจำกองถัง

7.3.1 ขนาดและสีของป้าย

7.3.1.1 การเก็บรักษากลางแจ้ง ให้ใช้ป้ายขนาด 25 x 50 ซม. พื้นสีน้ำตาล ตัวอักษรสีขาว เฉพาะชื่อและเกรดของน้ำมันตัวอักษรขนาดสูง 5 ซม. ข้อความอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

7.3.1.2 การเก็บรักษาภายในอาคาร ให้ใช้ป้ายขนาด 15 x 30 ซม. พื้นสีน้ำตาล ตัวอักษรสีขาว เฉพาะชื่อและเกรดของน้ำมันตัวอักษรขนาดสูง 2 ซม. ข้อความอื่น ๆ ขนาดตามความเหมาะสม

7.3.2 ข้อความในป้ายประจำกองถัง ให้ประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ เป็นอย่างน้อย

7.3.2.1 สัญลักษณ์ทางทหารของน้ำมันแต่ละชนิด (ถ้ามี)

7.3.2.2 ชื่อน้ำมัน

7.3.2.3 เกรด แบบ หรือประเภท

7.3.2.4 หมายเลขสิ่งอุปกรณ์

7.3.2.5 จำนวน (นับถึง)

7.3.2.6 วัน เดือน ปี ที่ได้รับ

7.3.2.7 วัน เดือน ปี ที่ตัดตัวอย่างไปทดสอบครั้งสุดท้าย

7.3.3 ตำแหน่งของป้ายให้ติดตั้งไว้ในตำแหน่งที่มองเห็นได้ง่ายและชัดเจน อยู่สูงจากพื้นประมาณระดับสายตา

7.4 ป้ายและเครื่องหมายเตือนอันตราย

7.4.1 ให้จัดทำป้ายเตือนอันตรายพื้นสีขาวตัวอักษรสีแดงไว้ตรงทางเข้าและภายในพื้นที่เก็บรักษาโดยใช้ขนาดของแผ่นป้ายเช่นเดียวกันกับป้ายประจำกองถังในการเก็บรักษากลางแจ้ง หรือการเก็บรักษาไว้ในอาคารแล้วแต่กรณี สำหรับป้ายกลางแจ้งใช้ขนาดตัวอักษรสูง 15 ซม. และป้ายในอาคารใช้ขนาดตัวอักษรสูง 10 ซม. ป้ายเหล่านี้ได้แก่.-

7.4.1.1 ป้ายห้ามสูบบุหรี่

7.4.1.2 ป้ายห้ามนำสิ่งจุดไฟเข้า

7.4.1.3 ป้ายห้ามเข้า

7.4.1.4 ป้ายอันตรายไวไฟ

7.4.1.5 ป้ายบอกตำแหน่งเครื่องมือดับเพลิง

7.4.1.6 ป้ายเตือนอันตรายอื่น ๆ ที่จำเป็น

7.4.2 ให้ทำเครื่องหมายเตือนอันตรายพื้นสีขาว ตัวอักษรสีแดง ขนาดใหญ่บนผนังภายนอกอาคารคลัง และที่ถังเก็บน้ำมันขนาดใหญ่ ให้สามารถมองเห็นได้ชัดเจนในระยะทาง 75 ม. เป็นอย่างน้อย ตามความเหมาะสมของขนาดอาคารและขนาดของถังน้ำมันนั้น เครื่องหมายเป็นข้อความเหล่านี้ได้แก่

7.4.2.1 ห้ามสูบบุหรี่

7.4.2.2 อันตรายไวไฟ

7.4.2.3 ข้อความเตือนอันตรายอื่น ๆ ที่จำเป็นและเหมาะสม

*****